

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 126/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátom JUDr. Markom Belkom, F. Kráľa 1504, Čadca, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 160/2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Markom Belkom, F. Kráľa 1504, Čadca, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 160/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania vedeného okresným súdom, predmetom ktorého je rozhodovanie o návrhu na obnovu konania v dedičskej veci po poručiteľovi [REDACTED] (vec vedená okresným súdom pod sp. zn. 14 D 183/2010; ďalej len „dedičské konanie“).

Sťažovateľka uvádza, že návrh na obnovu konania podala okresnému súdu 25. septembra 2014 z dôvodu, že „v pôvodnom dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. 14 D 183/2010 bez jej zavinenia došlo k nesprávnemu určeniu hodnoty pozemku... Uvedená parcela vedená na liste vlastníctva č... pre katastrálne územie [REDACTED] sa podľa pôvodného rozhodnutia 14 D 183/2010 zo dňa 28. 10. 2011 mala nachádzať v intraviláne, tak o tom rozhodol okresný súd v dedičskom konaní, keď vychádzal z hodnoty nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v intraviláne. Na základe dedičského rozhodnutia zo dňa 28. 10. 2011 bola sťažovateľka určená ako preberateľka uvedenej parcely s povinnosťou vyplatiť ustupujúcim dedičom 5.300,- Eur v lehote jedného roka od nadobudnutia jeho právoplatnosti t. j. do 30. 10. 2013. Následne sa sťažovateľka z konania, vedeného na Okresnom úrade Čadca – katastrálny odbor... dozvedela, že parcela... sa nachádza v extraviláne. Sťažovateľka podala na tomto základe návrh na obnovu konania dňa 25. 9. 2014. Pre sťažovateľku má uvedená skutočnosť zásadný význam, lebo v dôsledku nesprávne určenej hodnoty nehnuteľnosti v prípade, že sa ostatní dedičia budú domáhať výplaty z dedičstva podľa Rozhodnutia 14 D/183/2010 zo dňa 28. 10. 2011 vznikne jej ujma najmenej 5 300,- Eur. Od podania návrhu na obnovu konania v spise sp. zn. 16 D/160/2014 bola sťažovateľka vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý vo výške 99,50 Eur dňa 21. 10. 2014 zaplatila. Od tohto dátumu nemala sťažovateľka vedomosť o žiadnom úkone zo strany súdu a preto dňa 28. 10. 2015 zaslala predsedníčke Okresného súdu Čadca list, označený ako sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 160/2014 a žiadala, aby bolo v predmetnom konaní rozhodnuté v primeranej lehote. Predsedníčka Okresného súdu v odpovedi na predmetnú sťažnosť uviedla, že ju považuje za dôvodnú a vo veci boli spôsobené zbytočné prietahy v konaní.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Čadca v konaní sp. zn. 16 D/160/2014 bolo porušené.

Okresnému súdu v Čadci sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D/160/2014 konal bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie ako náhrada nemajetkovej ujmy 5 000,- €, ktoré je Okresný súd v Čadci povinný vyplatiť sťažovateľke v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nález.

Okresný súd v Čadci je povinný vyplatiť sťažovateľke trovy konania a trovy právneho zastúpenia.“

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje tým, že „v danom prípade, kde sa jedná o majetkové právo, prietahmi zo strany súdu jej bola spôsobená mnohonásobne vyššie škoda“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil právny názor, že k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov môže dôjsť aj vtedy, ak konanie trvá (globálne) neprimerane dlhú dobu, a to bez ohľadu na to, či v posudzovanom prípade boli zaznamenané prietahy spôsobené postupom súdu. Inými slovami, k porušeniu uvedeného práva môže dôjsť aj vtedy, ak nedošlo v konaní k prietahom, a naopak, i keď k prietahom v konaní došlo, nemusí vždy ísť o porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej dobe, ak konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné uzavretie konania spravidla očakávať (porov. rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach *Libanský v. Česká republika* alebo *Králíček v. Česká republika*, obdobne I. ÚS 418/2014).

Prípadná neistota v priebehu súdneho konania je jeho imanentnou vlastnosťou, pri ktorej nikdy nie je absolútne isté, ako dopadne. To nemožno vo všeobecnosti považovať za pochybenie zo strany súdu; tým by mohla byť až neprimeraná dĺžka konania. K otázke (ne)primeranej dĺžky konania ústavný súd opakovane pripomína, že ju nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívnym charakterom prerokúvanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitost' veci, procesnú aktivitu strán sporu a pod. (m. m. I. ÚS 418/2014).

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/01, IV. ÚS 221/05).

V prípade, keď ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy,

tak sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 17/01, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05).

Aj keď postup okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd nehodnotí ako optimálny (od podania návrhu okresný súd vykonával v zásade len jednoduché procesné úkony súvisiace predovšetkým so zmenami zákonného sudcu, a to jednak z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti sudkyne, ktorej bola vec pôvodne pridelená, a následne preto, že v poradí ďalší sudca, ktorému bola vec pridelená, oznámil skutočnosť zakladajúce dôvody na jeho na vylúčenie z rozhodovania pre zaujatosť), predovšetkým vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania (17 mesiacov) konštatuje, že nedostatky v postupe okresného súdu nemajú takú intenzitu, že by ich bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, a tým založiť dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec tohto uznesenia ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

Rovnako nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa aj k argumentácii sťažovateľky, že podala sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorú predsedníčka okresného súdu vyhodnotila ako dôvodnú. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že vyhodnotenie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedom príslušného všeobecného súdu ako dôvodnej samo osebe nezakladá dôvod na to, aby ústavný súd vyslovil,

že v predmetnom konaní došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Účelom sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch je totiž vytvoriť príslušnému súdu, resp. predsedovi súdu primeraný časový priestor na to, aby mohol sám prijať účinné opatrenia na odstránenie prieťahov v konaní. V posudzovanej veci sťažovateľka podala sťažnosť predsedníčke okresného súdu len dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (28. októbra 2015), čím zjavne nebol vytvorený reálny časový priestor na to, aby bola zabezpečená náprava vo vlastnej réžii okresného súdu. Za týchto okolností považuje ústavný súd podanie sťažnosti podľa zákona o súdoch sťažovateľkou len za formálne a v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že formálne uplatnenie sťažnosti na prieťahy v konaní orgánu štátnej správy súdov považuje za dôvod na odmietnutie sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (m. m. IV. ÚS 278/04, IV. ÚS 306/04, IV. ÚS 74/05) z dôvodu jej neprípustnosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2016